

Suomen Hammaslääkäriliitto
Finlands Tandläkarförbund

Suunterveyttä läpi elämän!

- HAMMASLÄÄKÄRILIITON KUNTAVAALITEEMAT 2021

Jokaisella kuntalaisella on oikeus terveeseen suuhun. Suunterveys on osa kokonaisterveyttä, toimintakykyä ja elämänlaatua.

Suun terveydenhoito on asukkaille tärkeä lähipalvelu, jonka saatavuus, laatu ja vaikuttavuus lisäävät hyvinvointia. Suun terveydenhuollon ammattilaiset voivat keskittyä potilaiden hyvään hoitoon, kun työhyvinvointi, johtaminen ja resurssit ovat kunnissa kunnossa. Joka vuosi noin kolme miljoonaa suomalaista käy hammaslääkärillä. Yksityinen sektori hoitaa merkittävän osan aikuisista, joten toimiva yhteistyö julkisen sektorin kanssa on tärkeää.

Suunterveydestä huolehtiminen on myös osa kansanterveystyötä, ennaltaehkäisyä ja syrjäytymisen torjuntaa. Riittävät ja oikea-aikaiset palvelut tuovat kuntalaisille sekä terveyttä että kustannussäästöjä.

Jokainen meistä tarvitsee suun terveydenhoitoa säännöllisesti läpi elämän.

Mistä hyvä suunterveys syntyy?

1. Terveelliset ravintotottumukset.

2. Hampaiden harjaus 2 x päivässä fluoritahnalla.

3. Säännölliset hammaslääkärintutkimukset. Hyvä suunterveys perustuu potilaan ja suun terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyöhön.

LISÄTIETOA: <https://www.hammaslaakariliitto.fi/suunterveys#.YCzafnkvMg>

Miten kunta toimii suunterveiseksi?

- väestön suun terveydenhuollon seuranta
- terveysneuvonta ja -tarkastukset
- suun sairauksien tutkimus, ehkäisy ja hoito sekä jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
- tuen ja tutkimuksen tarpeen varhainen havaitseminen

Kunta voi järjestää palvelut

- kunnan terveyskeskuksessa
- kuntayhtymän kautta
- ostamalla palvelua yksityisiltä palveluntuottajilta
- tarjoamalla asukkaille palvelusetelin

”

Meidät kutsutaan ensimmäiselle neuvolakäynnille, jossa annetaan tietoa myös suunterveystä ja terveellisestä ravitsemuksesta. Voimme varata ajan suun terveystarkastukseen ja omahoidon ohjaukseen.”

Lasta odottavat vanhemmat

Lapsen hampaista huolehtiminen alkaa jo ennen syntymää. Vanhempien tulisi hoitaa omaa suunterveyttään hyvin odotusaikana ja käydä suun perustutkimuksessa terveyskeskuksessa tai yksityisellä vastaanotolla.

Lapset

Alle 18-vuotiaille suun terveydenhuolto on terveyskeskuksessa maksutonta. Lapsen suunterveyden perusta ovat terveelliset ravintotottumukset ja riittävä suuhygienia. Vanhempien hyvä esimerkki on tärkeä.

Koululaiset

Suun terveydenhuolto on osa kouluterveydenhuoltoa. Suun terveystarkastukset tehdään 1., 5. ja 8. luokkien oppilaille. Lisäksi terveystarkastuksia voidaan tehdä väli vuosina yksilöllisen tarpeen mukaan.

”

Meidän koulussa tarjolla on karkin ja limsan sijaan terveellistä välipalaa. Oppilaat kutsutaan säännöllisesti hammashoitolaan ja saamme suun terveysneuvontaa.”

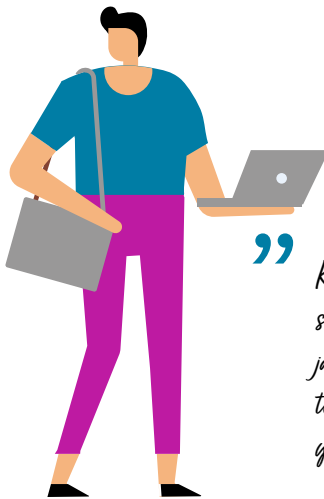

”Meidän oppilaitoksessa on mahdollisuus edulliseen ja terveelliseen ruokailuun. Opiskelijoiden suun terveydenhuolto on osa opiskeluterveydenhuoltoa.”

Opiskelijat

Alle 18-vuotiaille suun terveydenhuolto on terveyskeskuksessa maksutonta. Myös sen jälkeen on tärkeää käydä säännöllisesti hammashoidossa terveyskeskuksessa, YTHS:llä tai yksityishammaslääkärillä.

”Käyn säännöllisesti suun perustutkimuksessa ja voin hakeutua hoitoon terveyskeskukseen tai yksityiselle vastaanotolle.”

Työelämässä

Terveyskeskuksen suun terveydenhuoltoon ovat oikeutettuja kaikki kunnan asukkaat. Terveyskeskusten rinnalla toimivat yksityiset suunterveyspalvelut tasaveroisessa asemassa tuottaen lähinnä aikuisten suun terveydenhuollon palveluita. Yksityiset toimijat hoitavat merkittävän osan aikuisväestöstä. Yksityistä hammashoitoa korvataan sairausvakuutuksesta Kelasta tai kunta voi tarjota potilaalle palvelusetelin. Osa työnantajista tarjoaa työntekijöille myös työpaikkahammasuoltoa.

Syrjäytymisvaarassa

Huono-osaisuus ja syrjäytyminen näkyvät myös suunterveydessä. Suun terveydenhuolto on paikka, jossa syrjäytymisvaarassa oleva ihminen voidaan tunnistaa jo varhain ja ohjata ajoissa muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen piiriin. Päihteiden suuvaikutuksista kertominen on osa hammaslääkärin työtä.

”Terveet hampaat ja terve suu parantavat elämäni laatua. Meidän hoitaja huolehtii hoivakodissa hammaspesusta aamuin illoin.”

Eläkeläinen

Ikääntyneelle suunterveys on hyvän elämän edellytys: ateriointi ja puhuminen sujuu, suussa ei tunnu kipua ja ulkonäkö säilyy. Monet yleissairaudet ja lääkitykset vaikuttavat suunterveyteen. Kun omat voimat ja taidot eivät enää riitä puhdistamaan suuta tai hammasproteeseja, tulee omaisten tai hoitohenkilökunnan huolehtia ikääntyneen päivittäisestä suuhygieniasta.

KUNTA TOIMII SUUNTERVEYDEKSI!

Hammaslääkäriliitto kysyi kuntien johtavilta hammaslääkäreiltä positiivisia ja kannustavia esimerkkejä kuntien hyvistä suunterveyskäytännöistä kyselyllä 19.1.–2.2.2021. Katso esimerkit Hammaslääkäriliiton kuntavaali-sivuilta:

<https://www.hammaslaakariliitto.fi/fi/kunta-toimii-suunterveydeksi>

”Pystyn antamaan potilaille laadukasta Käypä hoito -suositukseen perustuvaa hoitoa ja kehittämään osaamistani potilaiden hyväksi. Työ on mielenkiintoista ja työnimi vahvaa.

Hammaslääkäri

Suomessa on noin 4 500 työssä käyvää hammaslääkärinä, joista noin puolet työskentelee terveyskeskuksissa ja puolet yksityisvastaanotoilla.

Suun sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito sekä omahoidon tukeminen ovat keskeinen osa työtä. Osaaminen ja asiantuntijuus, kliininen autonomia ja mahdollisuus tarjota potilaille hyvää hoitoa ovat hammaslääkärin työhyvinvoinnin ydintä.

HAMMASLÄÄKÄRILIITON KUNTAVALITAVOITTEET 2021

- Jokaisella kuntalaisella on oikeus saada tarvittavat suun terveydenhuollon palvelut läpi elämän. Hoito on vaikuttavaa, laadukasta, hoitoon pääsy sujuvaa ja hoidot valmistuvat kohtuullisessa ajassa.
- Koronatilanteen synnyttämä hoitovelka on maksettava takaisin ajoissa. Nyt kannattaa investoida palveluihin, jotta suun terveyden ongelmat eivät kasva tulevaisuudessa.
- Potilaalla on oikeus valita hoito julkiselta tai yksityiseltä sektorilta. Monimuotoinen yksityinen sektori tuottaa suun terveydenhuollon palveluja julkisen sektorin rinnalla tasaveroisena toimijana. Tarvitaan myös toimiva palvelusetelijärjestelmä.
- Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen toimivat suun terveydenhuollossa.
- Väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja suun terveydessä kavennetaan ja syrjäytymistä ehkäistään aktiivisesti.
- Osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset takaavat laadukkaat palvelut. Kunnissa huolehditaan suun terveydenhuollon henkilöstön hyvästä johtamisesta, työhyvinvoinnista ja osaamisen kehittämisestä. Hammaslääkärin työssä toteutuu kliininen autonomia ja mahdollisuus tarjota potilaille hyvää hoitoa.
- Suun terveydenhuollon henkilöstön asema, vaikutusmahdollisuudet ja työnteon edellytykset turvataan muutoksissa ja tulevissa sote-organisaatioissa. Henkilöstön edustajilla on riittävästi resursseja ja tietoa valmisteluun osallistumiseksi.
- Suunterveys on osa kunnan terveydenedistämistyötä.
- Kuntalaisten elinympäristö tukee suunterveyttä (esim. karkki- ja limsavapaat päiväkodit ja koulut). Joukkoruokailu (esim. päiväkodit, koulut ja vanhustenhoito) on terveellistä myös suulle.

Lue lisää Hammaslääkäriliiton kuntavaali-sivuilta:

<https://www.hammaslaakariliitto.fi/fi/suunterveytta-lapi-elaman-kuntavaalit-2021>